

Nº 4.

Pirmdeena 26. Janwar (7. Febr.)

Malsa par gaddu 1 rubl.

1870.

Var sunnu.

Tohs lassitajus, sam par posti Mahjas wechs japeesuhta, mihti luhdsam, lai par lannu nekemm, ka schinnis neddelas to tik wehlu pessuhtam, jo ta waina nahk zuur to no waldischanas pawehletu januu suhtschanas wihs.

Tapat arri teem, kas wehl aiskawejusches Drugas wechs apstelleht, sinnam darram, ka apstelleschanas wehl arween peenemmam un latris wehlak-apstelletsaj arri tohs pirmohs nummerus dabbuhs lihds.

Mahjas weesa apgahdataji.

Rahdita jas.

Gekschsemmes finnas. No Rihgas: Baltijas domehnu teesa nozelta, — lauschu lehkus eetoishis. No Pehterburgas: noudu pr. Aleksander-Gimnasiuma, — krotnis noudu leene no ahisemmis. No Rebsanes gub.: laudis gaidoht jauno rewidoni.

Uksemes finnas. No Englandes: fotoisahs us rarlamenti. No Francijas: pahr prozeschis. No Witnes: pahr lehgutu offizeeri. No Rohmas: pahr senzihls. No Turzijas: sultans un wize-lehniash. No Konstantinopels: Greeku patriarcha grahmata. No Rumanijas: paroheschana dieb schibdem. No Amerikas: sadeedr. w.: Domingo republika gridd preebderotees. No Melskis: dumpis.

Zittas jaunas finnas. No Rihgas: pahr semmes-tirqus atjauno-schonu. No Pehterburgas: Gramova leela manta. No Liverpulses: nelaines notifikums.

Jaunakabs finnas.

Dabrga sidda kleite. Preesch lustonu turretojem. Soglu stikkis, Selijska. Grabmatu finna. Lubbikas un zittu prezzi liigu.

Peeliksumā. Mukla purvis. Negohdigus pasaudejais un gohdigus straddejais. Aribides. Issluddina schana.

Gekschsemmes finnas.

No Rihgas. Pahr Baltijas krohna-domehnu waldischanu, la waldischanas awises issluddina, walsts teesa effot nospreeduse, ka ta taggadeja Baltijas domehau-teesa un aprinku waldischanas no 1ma Janwar 1870 Widsemme un Kursemme effot nozeltas un no ta laika ta jauna walsts domehau waldischana sawu ammatu eefahluse.

No Rihgas. Warram finnu doht par kahdu Rihgas Latweeschu darbu, ar lo schee saweem nesphezigakeem tautas brahleem, la arri tahdeem pa-scheem zittu tautu peederrigeem gridd palihdseht. Schis darbs irr lauschu lehkus. Lauschu lehkus nau weeta, kur laudis fanahk us sawu rohku wahriht, bet weeta, kur preesch winneem teek wahrihts, un kur innai gattawu ehdeenu warr dabbuht, lai to nu wai us mohjahn nefs, wai turpat ehdamā istabā baula. Lauschu lehkus irr preesch ta: sphezigu, wesse-ligu, gahrdu un lehtu barribu sagahdah preesch tahdeem, kas paschi preesch sevis nesphej wai arri newarr mahjas ehdeenu wahriht. — Schahds lauschu lehkus ikuna svehtdeena, 18. Janwar pulsten 11 preesch puissdeenas no Rihgas Latweeschu Lab-darrischanas beedribas Moskwas preeschpilsfehēta, Spreng-eela № 21 atdarrihts. Ehdamā istabā, las lehkam lihdsahs, us atdarrischana Labdarrischanas beedribas kommiteja, lurras apgahdaschana lauschu lehkus stahw, Rihgas Latweeschu beedribas preesch-necki, daschi Rihgas Latweeschu beedribas peederrigi un wehl daschi zitti, kam tahdas leetas ruhp, bija fanahkuschi. Pee atwehrschanas R. Thomsons

kas effoht pirmais scha lehka dibbinatajs, ihfu, peeslahjigu runnu turreja, usrahvidams, kadeht tahds lehkiis eetaisichts un usaizinaja, lai tik isfalkuschee drohschi us turren nahloht. Behz ta, ko mehs pirmā deenā eewehtrojuschi, mums jafta, la kauschu lehka mehrkis pilnigi panahls. Ehdeens bija spehzigs un gahrdts, ta la par to malsu lehtalu un gahrdalu ehdeenu zittur newarr dabbuht. To wissi, kas klahtu bija, atsinna un leezinaja. Pirmā deenā nepetilla ar to ehdeenu, kas bija wahrihs; dascham labbam bija tulschā atpalsat jagreestchabs. Lihds 130 stohpu ehdeena irr pahtdohts; stohps ehdeena malsaja 6 l. un puessstohps 4 lap. Maisi arri warr tur dabbuht pirkst. Sinnams, schai leetai arri sawi gruhtumi buhs japharwarr; bet lai zerram, la schihs leetas eesahzeji un strahdneeli gahdahs, la labbajs darbs, ko eesahfuschi, pastahw, sett un isplattahs.

— Tahs paschas deenas wallara Pfeif I. turreja Latweeschu beedribas nammā runnu par stabdeem un winnu dsihwochanu. Behz schihs runnas beedribas runnas-wihri sapulzejahs apspreest, us kabdu wihsi 19. Februar beedribas namma eeswehtischana isdarrama un beedribas gadda svehtli turrami. Nospreests, la nammā deenas lailā eeswehtis, bet gadda svehtku s wallara swinhehs. Kurra stundā namma eeswehtischana notils, tas wehl naw nospreests; tas irr tai preelsch svehtku deenas isdarrischana waddischanas eezelai kommissijai atwehlehts. Gan Latweeschu beedriba svehtku deenas programmu pee laika darrihs finnamu.

J. A.

No Pehterburas. Tejenes awise „Golos“ stabsta, la walsts teesa spreduuse un augstais Kungs un Keisers to spreediumu apstiprinajis, la apgaismoschanas ministerijas rehkinā buhs likt un 3 gaddōs edallihht tohs 117,000 rublus, kas waijadsgigi preelsch ta Aleksander-gimnasiuma, ko Rihgā buhwehs.

No Pehterburas. Augstais Kungs un Keisers parvehlejis preelsch dselsu-zettu taiffichanas no Mohtschild kungeem Londonē un Parisē leeneht 12 mahrzinā sterlinu, kas istaifa lihds 80 mill. rublu. Preelsch tahs naudas isdohs obligaciones, ko nosauks: „Kreewu semmes dselsu-zettu drohschabs obligaciones.“ — Schihs obligaciones pa 81 gad-deem wissas ja-atlibfsina.

No Nehsanos gubernijas. Kreewu awisehm tahds sianotajs no turrenes rakstijis ta: Semneeki, ihpaschi tee frohna semneeki preezajahs pahr to sianu, kas isdaudfsinata, la buhshoht drihs jauna kauschu flaitischana jeb revisijone. Un tas noteek tadeht, la tai paschā gaddā, kad revisijoni turra, semneeki ar sawu semmi dallas un ta latris to paturra lihds jaunai revisijonei. Pirmajōs gaddōs pehz revisijones semneeki sawus semmes gabbalus aplohypj us to labbalo wihsi; bet pehzak, jo tuhwak jaunas revisijones laiks nahk, jo masak tee sawu semmi labbo, bet eesahl suhdus gubbās kraht sawās fehtas: jo winni dohma, la tas effoht pa weli, to druwu

suhdohht, kas pehz jaunas revisijones nabhschoht zittam rohkā. Kad tadeht semneeki mums eerauga awisi rohkā, tad tee mehds jantaht: woi drihs buhs jauna revisijone? Rahdahs, la winni ilgodamees us to gaida, jo dauds weetās winnu fehtas eeraugam leelas mehslu gubbas, kas us jauno revisioni un semmes daliishanu gaida.

Ahrsemmes finnas.

No Englanedes. Englandeeschi fataisotees us sawu scha gadda parlamenti jeb runnas-deenu, ko 8ta Februar esahfischoht. Runnas-wihri no aprinku pilshohtahm dohdootees us galwas-pilshohtu kohpā un fabloht sawas preeskhejas farunna schanas pahr teem darbeam, kas teem preeskchā. Preelsch Ibru-semmes ta smaggala darrischana effoht, to rentes buhshchanu gruntigi islihdsinah starp rentes-de-wejeem un rentes-nehmejeem un ihpaschi rentineelus, kam saws fuhrs peenahkums ja-isdarra, no rentes-deweju un muischu luugu patwarras glahbt. Tad atkal waldischana un ministeri gribboht dsihtees pehz meera, taupischanas un wissadas derrigas pahrlaboschanas. Waldischana taggad effoht warra un labs prahs us to, tahs pagahjuschi gaddu ischlehrdeschanas sawaldisht. Nabbadsiba tais aprinkos, kur wairak kauschu dsihwo, taggad leelaka nekā preeskch dauds gaddeem un ahrsemmes gohda deht schehliga waldischana newarroht wis atrautees nabbadsibā krittuschi kauschu nastas atweeglinah. Stipras rohlas mellejoht darbu un newarroht nefur atraft un t. pr. Ar ihseem wahrdeem fakti: parlamente gribboht pahr to gahdah, la lai wissas newajadsgas rihschchanahs karra- un walsts-waldischanas atmett, la ar to laudihm nodohschanas warretu masinaht. Laikam tad arr raudsibs gahdah, la laudihm darbs un pelka teek.

No Franzijas. Pahr tahm diwahm leelahm prozeffehm Parihse tik sinnam, la pahr to weenu jau spreediums isdohs un tas irr, pahr to keisera familijas neewataju Roschfohr (Rochefort), lai gan tas teesai pretti turrahs un isteizis, la tahda teesa, la ta, kas winnu gribboht teesaht, ne-effoht preelsch winna. Kamehr winsch effoht tautas eewehtiehs weetneeks, tamehr winsch effoht likkumu dewejeis. Jau effoht fluddinahs, la tohs likkumus pahr awisehm, waijagoht pahrtaihs, tapehz la tee wairs nederroht, — la tad gan winsch padohschotees, lai pehz tab-deem winnu noteesa! To jau nedarrischoht wis, un tadeht winsch wiisseem faiveem draugeem, kas winnu prassijuschi, woi eeschoht tahs teesas preelschā, taggad zaur awisehm atbildoht, la ne-eeschoht wis, bet palieschoht mahjā. Ta tad arri notizzis. Moliktā teesas-deenā papilnam kauschu sagahjuschi sinnamā teesas nammā, bet apsuhdsehts naw turbijis. Wehl diwi zitti tahs paschas awises redaktehri, kas lihds apsuhdseti, arri ne-effoht bijuschi. Kad teesas flihweris wissu triju apsuhdsetu wahrdus

issauzts, tad teesataji kahdu $\frac{3}{4}$ stundas laiku at-kahpuschees ihpaschā istabā farunnatees un tad spreedumu pafluddinajuschi, kas deesgan weegls bijis. Roschfobra sohds effoht: 6 mehneshus zeetumā un 3000 franki naudas strahpes. Preelsch teem abbeam zitteem, latram 6 mehneshi zeetums un 2000 franki naudas strahpes. Kad spreedums bij fluddinahts, tad daschi pahrgalvneeli kleedsa: „Lai dñihwo Roschfobrs!“ — Pahr ta printscha Pechter Napoleon Bonapartes teesafchanu wehl nekahdas sianas narv nahkuschas. Tas is sawa zeetuma suhdsibū effoht zehlis prett to awisi, kas winnam gohdu laupijuse.

Deo Wihnes. Turrenes awises stahsta, fa ne-fenn kahds kreewu offizeeris no 8tas Moslawas Grenadeeru regimenter, wahrda Wasselewski Selianow, 22 gaddus wezs, effoht us Wihnes polizeju gahjis un usdeweess, fa winsch leelu dattu kompanijas naudas effoht fanehmis un tad pahr Krakawu us Wihni atbehdsis. Winsch gribboht labbaik to stiprako sohdu sawā tehnu-semme iszeest, nekā wairs ilgak pa sweschu semmi aplahrt malditees. — Tas nu tizzis libdi rohbeschu waddihts un tad kreewu semmes teefahm nodohts.

Deo Rohmas. Pahr to konzihli rafsta tahdas leetas kas israhda, fa wianas darrishanas pahr-wehrschotees pawissam obtradas, nekā preelschlaikā dohmaja un spreeda. Gandrihs effoht arri jadohma, fa preelsch laifa to konzihli tāpat nepabeigtu atstahschoht, pee fa warretu aibildinatees ar tahm leelahm isdohschahanam, kas pahwestam uskrahwuschabs ar to sweschu bislapu usturreschanu. Daschi biskapi pahwestam grahmatas rafstijuschi, peerahdidami, fa dauds leetas teekoht pagehretas, kas nemas ne-effoht peeflahjigas un kas fattolu eepaidneekem buhschoht par derrigu cemeslu, wianus jo wairak nizzinah. Winni no doschahm semmehm un tautahm kohpā fanahluschi, gan finnoht, so schinni laikā warroht darriht un so newarroht wis. Ladeht lai nelekoht mahzibas preesschā, so tuhlin lai apstiprina, pirms wissi fanahluschee konzihles heedri tahs pahrbaudijuschi un par derrigahm atfinnuschi. Leelalajs strihdīs irr pahr to pahwesta nemaldbu, so ihpaschi Jesuitu parteja gribb par tizzibas baufli eezelt, un sam jau wairak kā 400 bislapu effoht parafstijuschees. Tomehr gandrihs wissi Wahzemmes un leelaka dattu Frānzijs un tāpat wissi Ungarijas biskapi runnajoht pretti. Daschi peerahda, fa tahds bauflis schinnis laikās buhtu fattolu tizzibai wairak par pohtsu nekā par pawairofchanu. Tas nebuht ne-effoht eespehjama leeta to tizzeht, fa pahwestis tahds wihrs kas nemaldbas, jo zittureis arri weens pahwestis pats effoht noteefahis par kezzeri. Neween tur Rohma us konzihli tā strihdahs, bet arri ahrpuff konzihles paschi preesteri rafstoht un leekoht drilkeht grahmatas, kas konzihlei pretti runna. Tā kahda tahda rafsta lassams, fa ne-effoht labbi un newarroht pastahweht tahdas pahwleschanas, so pahwestis ween us sawu

rohku bes konzihles sianas islaischohht. Zittureis pahwestis Bonifazis VIII. islaidis pahwleschanu, fa pahwestam effoht ta teesa, waldineekus no trohna gahst; pahwestis Pahwils III. Engandi apsohlijis atdoht tam, kas apnemmabs to atkal peegreest pee fattoku tizzibas un Pius IV. nosazzijis, fa wissus kezzerus waijagoht fadedsinaht. — Sinnams, fa pahr tahdeem rafsteem un rafstu isplattitajeem konzihles wal-dilaji diki launojahs un gauschi nilni us teem, kas laudis islaisch sianas pahr wissu, kas konzibile tee-koht runnahts un darrihts un par ko jau tec, kam nepeederraabs, nospreeschoht argrak nelā winai un lauschi prahus satrazinoht ween.

Deo Turzijas. Kahds sianotajs is Peras (Konstantinopeles ahrpilsfehtas) Augsburgas awisei rafstijis tā: Ta ilgi gaibita atbilde sultanam no Egip-tes wize-kehnira taggad rohkā, kas kaweschanoħs aibildina ar to, fa winsch wehl nesinnoht, zil wissi tee atdohdamee fuggi maffajoht, jo winsch tak droh-schi tizzoh, fa sultans tohs winnam atlihdsinachohht. Winsch effoht gattaws flintes arri us tahdu paschu wiħsi atdoht, bet til tahs, kas farra-wibreem wehl narv isdallitas. Til ko fuggi buhschoht gattawi, winsch pats nahlschoht us Konstantinopeli. Sultans gan lissahs ar to atbildi meerā buht, miħka meera deht, bet fahs tak leeliski rihkotees; us wissahm gu-bernijahm pa telegrafu laista sianā, lai milizi taifotes gattawi, fa us pirmo faulschanan fabjup doh-tees. — Arri no Egip-tes tahs sianas nesskann wiś ihisti kā meera-sianas. Wize-kehniasch nemaj neleedsabs tohs flifti buhwetus abbus brunnū-fuggus atdoht, tapeħż, fa wianam diwi jauni, ar smaggeem leel-gabbaleem isriħkoti monitori, kas Amerikā buhweti, Aleksandrijas oħsta irr pasleħpti. Batterijas pa wissu juhrmallu fenn jau stahw ar farra-eeroħtschein isriħkotas un ar wissahm waijadisibahm baggati ap-għadwas; saldati teek munstereti us tahdu wiħsi, fa fenn tas wairs nebij darrihts un winsch jau wissu isdohmajis, fa pee tahs waijadfigas naudas tilt. — Irr laudis, kas sakka, fa, kad karshs winku starpa iszeltoħs, tad sultans warroht pasaudeht kretas fallu (Kandiju) un Sibru (Kanaäna semmi). Tā, fa Egip-tes taggad stahwoht, tad sultans tai nemas newarroht peetist slakt un wize-kehniasch Ismail Pascha effoht deesgan guðris, taggadeju isdewigu buhschanu leetā lilt.

Deo Konstantinopeles. Greeku patriarks Konstantinopel us wisseem austruma basnizas garriguee-keem laidis grahmatu, zaur ko wissus tizzigħos us fw-ewangeliumu aħsrahda, kas mahza faderribu un mi-lestibu, un tohs pamahza, lai schee Protestantanteem, fuq tee weentuki buhdami atroħdahs tā, fa newarr sawu ihpaschu draudsi eetaifht, ar laizigu un garrigu padoħmu eijoħt palihgħa, kad tee pee Greeku draudses palihdsibu mellejjoħt. Schi pamahzisħana un paikkubbinasħana no ta zeenijama patriarka puf-fes gan effoht notiħu se tabeħi, fa tahda weetās,

fur Protestantti weentuli zittas tizzibas apleezinataju starpa atradduschees, Rohmeechu fakkoli teem naw wehlejuschhi sawus lihkus glabbaht kristiga kapsehtä. Patriarks sawa pamahzishanas rafsta wehl fakka, la Kristus basniza effoht la weena meesa, pee suras peederr wissi tee, las Kristu par sawu Pestitaju atsibst, lai nu tee sawu Deewa-kalposchanu noturra us schahdu woi us tahdu wihsi. Mums peenahkahs — ta winsch wehl fakka — wisseem ioeelihds brahligu mihlestibu un palihdsibu rahdiht.

Deo Rumanijos. Ministeris wisseem gubernatoreem usdewis pahr to gahdah, ka lai zeeshi teek darrhys pebz teem lisskumeem, kas dohkti prett schihdu usmahfschanohs wianu semmes; lai tee us to stipri raugoht, ka tabs winneem padohtas teesas un kauschu waldischanas pebz teem lisskumeem darra. Schinni pawehle gan nefahds jauns spreediums ne-effoht dohsts, bet to jau warroht saprast, ka us scho pawehleschanu atkal par jaunu sahfschoht schihdus dsennohst un spaidiht, jo tabs wezzas pawehleschanas jau bij padaikai aismiristas, un atkal weetahm schihdi ar labbu matsu bij prattuschi gubernatorus un puussgubernatorus apmeeriaht. Ministeris sawu pawehli bei-dsoht ar schahdeem wahrdeem: Gubernator kungs, Juhsu azzis bes mitteschanas lai raugahs us wissahm pusehm. Lisskai us tahdu wihsi mehs to no waldischanas un no paschas semmes tihkojamu mehrki panahfim, prohti, Rumaniju no tabs pohsta libbes, no schihdeem atswabbinasim.

Deo Amerikas fabeedrotahm walstehm rafsta, ka ta jau fennak daudsinata finna pahr to brihw-walsti jeb republiku Domingo taggad jo deenas wairak teekoht apstiprinata. Schi finna irr ta, ka San Domingo walste gribboht peebeedrotees fabeedrotahm walstehm. Paschas tabs walstes presidente us to tihkojoht un fabeedrotu walstu waldischana til ta la par garru laiku lissufehs, itt la to negribbetu wis peenemt. Wiana nogaida, woi lahdas zittas Eiropas woi Amerikas walstes te fahdu eemeflu nemettihs zekä. To tak warr nomannih, ka winna nebuhtu pretti, orri Wallkar-Indijas dattu tahdu gabalu eemantoht, kam labbas ohstas. Ka dsird, tad to wehl gribboht nogaidiht, samehr tabs walstes laudis paschi wissi pahr to buhschoht isprassiti, un woi tad ta leelaka datta buhschoht ar tahdu fabeedroschanohs meerä.

Deo Meksikas rafsta, ka tur taggad weena leela dumposchanabs effoht iszehlusehs un prohti taä apraki, so fauz San Lui Potosi, fur dumpineeli to gubernatori un leekalo dattu waldischanas fungu sanemuschi wangds. Presidents Juarez gan effoht pulku gwardu teem pretti suhtijis, bet nesinnoht wis, woi tee dauds ko warreschoht isdarriht. Bes ta wehl weens tas brangalais un waijadigakais generalis no deenesta atfazzijees.

Zittas Jannas finnas.

Deo Nihgas. Agrat bij starp pilsfehtu paschu

un Pehterburgas ahr-rihgu us platscha tirgus, fur warreja wissas tabs paschas prezzes dabbuht, lo at-rohdam daugawas tirgū. Tomehr daschias nammahtes, pebz lehtakahm prezzehm tihlodamas, winnam tirgum nahza garam, us daugawas tirgu un tapat arrt barrija prezzi peerweddeji, las labprahlt lausabs tilt us daugawas tirgu; bet kad tee no waldischanas pusses bij peefpeesti, sawas prezzes us ahrribgas tirgu pahroht, tad tee ar leetn riakt braukdami, tomehr labhal us daugawas tirgu dewahs. Bet kad nu preefsch trim gaddeem ta peefpeefchana nostahjahs, tad tas semmes-tirgus pawissam isnihla un nu ahrpilsfehtnekeem negribboscheem waijadseja us daugawas tirgu nahlt. Kad nu taggad atkal laudis pahr schahdu gruhtibu schehlojahs, tad pilsfehtas waldischana la spehdama, gribb us to palihdseht un gribb tur diwas leelas pajumtes buhweht, weenu preefsch faknu andeles un ohtru preefsch skahraem. Effoht arr jau meldejuschees, kas schahs pajumtes gribb leetä lift, bet tirgus tad tik warrehs tur pastahweht, kad laudis paschi to neapfmahdehs.

Deo Pehterburgas rafsta, ka 17ta Februar buhschoht dalsliht ta nomirruscha kohpmanna Gramowa atstahtu leelo mantibu. Schis kohpmannis tur wisseem pasihstams zaur tahm dauds eetaisjchahanm, lo winsch eetaisjis zitteem zilweseem par labbu. Mantineeli winnam effoht winna diwi brahki un winna pascha seewa. Bet ta atstahta manta naudä aprehkinata istafoht wairak neka 22 millionus rubku! Tad ta nauda!

Deo Liverpuhles, Englandē, rafsta ta: Naw wehl mehnescha laiks pagahjis, kad Bristolie lahdä teateri zaur aplamu ugguns-trohlsni gandrihs dimdesmit zilweli gallu dabbuja, te mums schodeen atkal lo sinnohst pahr zittu tai lihdsigu nelaimi. Kahdä Liverpuhles fattoku basnizä pa paschu Deewa-wahrdu laiku, kahds — laikam peedsehrees — sahla kleegt, ka deggoht. Draudse, kas wairak darba-laudis ween hija, warrenas isbailas dewahs us durrihm. Schaurā gangi pee durrihm ta lauschu straume no basnizas ahrä gahsdamahs atduhrahns us zittu pulku, kas no ta pascha trohlsna istrauzehts no blakkam buhdamas skohlas-istabas behga ahrä, un te nu prohtams, ka latris gribbedams jo ahtri ahrä tilt, zittus gahsa garr semmi un pakkat-nahzeji tohs fabraddaja sem kahjahm. Kahdi 15 pee-auguschi zilweli us tahdu wihsi te sawu gallu dabbuja un dauds zitti irr ta fatreekti, no ka no teem arr daschi nezeltees wis.

Jannakahs finnas.

Deo Konstantinopeles. Sultanam peefuhitits reb-lens, la winnam par teem 2 brunau luggeem un slintehm, lo no Egiptes wijs-kehnina dabbujis, jamalsajoht 12 milioni sterlinu. — Zittas finnas fakka, la sultans negribetu wis tohs no keschas ismalsahft, bet no Egiptes gadda nodobshananm atrehkinah, bet wijs-kehnisch ne-effoht ta meerä.

Deo Berlines, 1. Febr. (20. Janv.). Kihnefchü

wehstneeki wakkas wakkara no schejenes aiseisoja us Peherburgu.

deo Nobmas, 30/18. Janw. Pahwestis naw wis peenehmis to rafslu, tam 137 biskapi varakstijuschees un tas farakstichts prett to bausli, fa pawestis nemaldigs.

Dahrga sihda kleite.

(Statt. Nr. 1.)

II.

PrinzesSES plifki.

"Nu esmu pilnigi atreebees tam eenaida puhlam, tai sihda kleitei, kas schorih' muhsu laulibas laimi draudeja isschkeest," Lehmannis knippus pa keschu sihdams pats appalsch fewis fmehjabs. "Kad scho notiskumu sawai seewinai mahja stahstischu, tad —"

Lehmannam nebij wairs wairak wakkas, tahtak sawas dohmas perrinaht, jo pa durrim eenahza kambara-fullainis un pee winna peestahjabs un fozziija:

"Kungs, prinzesse leek fazzicht, fa jums taisniba un fa winna pahr tahdu kreetnu un ustizzigu muntas-usraugu preezajabs. Tadeht winna juhs gribb redseht un pagehr, lai juhs paschi winnai to drehbi nonessoht, kur tad winna jums arri to strahpes naudu ismalkfaschoht."

Liklab' wezzakais usraugs, fa arri tee zitti amata-beedri to dsirdedami, Lehmanni fa kahdu meddus trauku jeb brihnuma wihrus apstahja; wissi wehleja winnaam laimes, zerradami, fa winsch ar medateem un deesinn ar kahdahm zittahm pagohdinachanahm un dahwanahm apfrauts, atpakkat nahks.

"Nu til muddinatees," kambara-fullainis flubbinaja. "Ahra preefsch durrim stahw prinzesSES kareete ar diweem firgeem, furru winna mannim pawehleja libes nemt, lai mehs jo schigli pee wianas warretu tilt."

"Bet, luhdsami, es tak newarru schinni manna darba-apgehrba prinzessei preefschä stahtees," Lehmannis luhdsahs. "Palaischat mannim papreefschu us mahju aiseet, fa warru wissmasak tak besdeligas asti (fraku) apwilkt."

"Neeki!" kambara-fullainis ussauza. "Prinzesse gribb til juhsu gihmi redseht un ne wis juhsu fraku."

"Ja, mihiakis Lehmann, buhtu gan labbi, kad juhs ar labbakahm drehbehm apgehrtohs," wezzakais usraugs runnaja starpä; "bet las drihst tahdu pawehlu apkaweht, — waijaga til steigtees. Juhsu hute irr par dauds plekkaina nogramstita — schenemmat mannu."

Weens ohtrais no Lehmanni beedreem pasneedsa winnam kemmi, ar ko mattus gluddi nokemmeht un treschais atlal swahrlus nosuktaja, un ta tad zil nezik uspuzehts winsch sihda drehbes pakkina pa-likka padusse un steidsahs pa durrim ahra.

"Nu, putnin', tu nesinni wis, lahds flasds us tevis gaida," kambara-fullainis no pakkatas eedams fawä nodabbä fmehjabs. "Tu dohma gan, fa laimes-mahte tewin taggad. fmaida, bet wilfees! Prin-

zesse ais dusmahm til ko grihdä ar kahjam zuerumu ne-eefitta!"

Kutschers apturreja pee prinzesSES pils burrim, un kambara-fullainis Lehmannam valihdsedams no saretes iskahpt, tam zeeti peekohdinaja, lai winnaam bes kahdas apstahschahns no pakkatas steidsotees, jo prinzesse warbuht buh schoht jaw pahrgaidijusehs.

Lehmannam sirds no preeka puksteja un winsch dohmoja: "Kaut jel manna mihiaka seewina sinnatu, zil turu es jaw pee laimes wahrteem stahwu, — kaut jel to schorih' buhtu paredsejis, fa schodeen no prinzesSES tilschu apdahwinahs, tad sawu sirdi prett winnas, mannas seewinas, teescham ta nebuhtu apgeetinajis un winnu ta apbehdinajis; bet — kas lehnam nahk, nahk labbi! un jo leelaks buhs tas preeks, un jo salvala buhs ta mihlestiba, kad pa-preelschu ne wahrdu fazzidams, kahda deenä winna sihda kleiti preefschä nolitschu."

Tahdäas patihlamäss dohmäss nogrimmis, Lehmannis eedams nemas nebij redsejis tohs spihdovschöss mundeerindäss pee durrim stahwedamus gohda-waltneekus, nedz arri tahts no selta, sudraba un zitteem mettasteem mirdsedamas sahles, un til tad wehl no sawahm dohahm fa no meega atmohdahs, kad kambara-fullainis jaw lihds prinzesSES döshwojamokbari bij nogahjis u i no durrim fmaggiohs ar dahrgahm pehrlehm apschubtohs gardinus us abbahm pussehm isschäkristidams prett prinzesi pasemmigi paklannijabs un schi ar flannu balsi ussauza: "Nahk eelschä!"

Ar drohschu sirdi Lehmannis ar sihda drehbes pakkiau padusse gabja us preefschu.

"Janni, paleez sché stahwoht!" prinzesse kambara-fullainam pawehleja, kas pehz sinnama eradduma gribbeja ais durrim atpakkat wiltees.

"Woi schis irr tas muitas-usraugs, kas mannu sihda drehbi apählajis?" prinzesse Lehmanni ar swerodamahm azzim ussattidama, ar swarrigu un flannau balsi jautaja.

Neween prinzesSES no dusmahm spihgukodamas azzis, kas us Lehmanni fa diwas spohles stattijahs, bet arri winnas flarbi wahrdi un ta wihs, fa tee wahrdi tilka isteikti, Lehmanni ta isbeedinaja, la winnaam kurascha fa aiskahrtas rauga puttus sapakka, un tadeht us prinzesSES jautaschanu ar drehbedamu un tilkai knappi dsirvoschu balsi "ja" atbildeja.

"Janni, woi schis tas wihs, kas par tauu aisseegschahu un beedinachanu nebehdadams, mannu pakkina wakkas taisija?"

"Ja, lehnischka angstiba!"

"Un tu, fundsta', woi ta ta pakkina, kas tewin padusse? — Dohd winna schurp!"

Lehmannis baiku swedrus swihsdams prinzesset ar tribzedamahm rohkahm pakkina eedewa.

Prinzesse til drusku ween azzis us skaito un dahrgo drehbi usmetta, un tad pakkina us krehfla uslikka.

"Es tewim pawehleju, fa tu pats mannim to pakkau atness, — un lo wehl?" prinzesse bahrgi jautaja.

"Kehnischla augsiba pawehlejuse, fa lat es pats to strahpes naudu pretti nemmoht," Lehmannis wif-sus sawus spehlus sanemdams, atbildeja.

"Las teesa! to gribbu tuhlin ismalsah!"

To fazidama, prinzesse Lehmannam peegahja ittin tuwu slakt un — pliufsch! par weenu waigu un — pliufsch! par ohtru waigu winnam eefitta. Lai gan prinzesses rohzinias masas un tikkai dahmas rohzinias ween bij, kad tomehr Lehmannam sibben i ween ap azzim apschikha, kad schihs masahs rohzinias pee waigeem peeglauhabs, un winsch jutta, fa winnam waigi fa ar filku sahlijumu apleeti, kneesa un fuhrsteja.

"Tà," prinzesse fewi meerigi noturredamahs fazija, "tà esmu wahrdi turrejuse un winnam to strahpi ar sawu paschu rohku ismalsajuse. Nu, taifi, fa prohm teez! Janni, iswedd winnu ahrá."

Kas gan wehl jo wairak lihgsmis bij pahr Lehmannaa kaunu un fuhrsteeneem, neka lambara-fullainis? jo winsch preezajahs, fa winna draudeschana muitas-nammá nebij tukscha palikkuse un fa tadeht zaur winnu Lehmannis tohs plikkus bij dabbujis. Winsch tik palikkus ween warreja Lehmannam pa-preefschu eet, jo smeklu sawaldischana winnu fa kahda nepanessama nasta kohpá leega.

Kà nu Lehmannam ap firdi bij, tas irr lehti saprohtams. Bailes, sahpes, launs un behdas bij winna sapraschanas spehku tà apmahkuschas un apostulbojuschas, fa winsch nemas nesinnaja, kahdá wihsé bij atpalkat muitas-nammá tizzis. Wezzaka usrauga funga usrunnaschana un to zittu beedru smeeschanahs, fa winsch tahds faschluzzis un behdigis no waiga israhdiyahs, winnu atkal pee atsfahschanas wedda.

"Nu, mihtais Lehmann, là isdewahs? Woi prinzesse juhs labbi usnehma? Woi strahpes-naudu atneffaht?"

"Woi atneffaht, — woi atneffaht?" Lehmannis fa bohfschedams atbildeja.

"Kà, woi winna ne-eedewa wis? Winna bij tak likkuse fazijb, fa jums pascheem buhfschoht to naudu eedoht?" wezzalaais usrauga fungis istruhzees wehl reis jautaja.

"Kà ne, — eedewa gan! bet ne naudu, — zittu ko! smulkus un sahrtus waigus!"

"Ko? Juhs tak negribbat fazijb, fa — —"

"Fa prinzesse mannim pahra plikkus eedewa." Lehmannis pasteidahs atbildebt. "Kà tad! diwus plikkus, kas nebij wis smahdejami. Fa kahds to mannim agraki buhku teizis, fa prinzesse, weenai seewetei, tik smagga rohka, tad teesham nebuhku tiz-jejis; bet taggad, kur pats baudijis. — —"

Wezzalaais usrauga fungis eesahfa leelisli smeeetees, pee kam tee zitti ammata-beedri stipri ween palih-

dseja, tà fa Lehmannam negribboscham sawá wal-lodá bij ja-apstahjahs. Bet schi beedru smeeschanahs winnu par dauds salaitinaja; kabju us semmi füdams un assarahn birstoht winsch fazija:

"Juhsu smekli nelaika dseminati! Nedohmajat wis, fa es tahdas isnerooschanas deht, zaur lo mans wihsa gohds tà apfmultahs, flussu zeetischu! Es gribbu kehninam suhdibas grahmatu rakstiht, lai winsch prinzessei manna weeta par teem plikkeem pateizahs!"

"To wis nedarrat, Lehmann," wezzalaais usraugs smeedamees teiza; "no prinzesses jaw nu effat us-pampuschus waigus dabbujuschi, un no kehnina dab-busat garru deggunu." R—p.

(Us preefschu wehl.)

Preefsch kustouu turretajeem.

Labprah rakstiht, fa pee kustohnu audseschanas peeklahjahs darbotees. Weenkahrt irr man mas wat-tas, un ohtrukahrt neprohtu Latweeschu wallodu tik dsitti, fa pee tahdas leetas waijadisigs. Tomehr gribbuzik spehdams us preefschu daschu padohmu doht.

Pehz wezza eeradduma no landim usnewitas slim-mibas un ahrsteschanas:

A. No gaisa sagrabitas wainas un ahrsteschanas.

1) Wihweles; 2) Leesa; 3) Wippatas; 4) Traffuma tahrps.

B. Slimmibas, kas gan irr, bet aplam teek us skattitas un ahrstetas.

1) Dsirkste; 2) Muttes netihrum; 3) tahrpi; 4) Baurschaufchana; 5) Nags.

Daschs schohs wahrdus laffidams preezafes, fa es par tahdahm wainahm, kas winna pasibstamas (par so winsch dauds reises runnajis un dsirdejis) sché padohmu dohdu; bet winsch tuhlit brihnisees, fa tomehr tik ween prett winna wezu eeraddumu farroju.

A. No gaisa sagrabitas wainas un ahrsteschanas.

1) Wihweles. Tik libds fa sirgs, gohws, aita jeb kasa ar kabjahm kassa, semme leekahs, wahrtahs, atpalkat skattahs un ne-ehd, un kad zuhla ne-ehd un ar purnu dauds roh, tad effoht jadurr, jaknee-boht woi jawahndojoht wihweles. Ais schohllebm, woi paslehpenes tas ahrste usmekle kahdu dseedseri, to par wihweli nosauz un tad teek kineets, durts, kohsts jeb wahrdohts. Wissa schi darboschanahs irr aplama. Tee peeminneti dseedseri irr pee itkatra wessela lohpa tapat atrohdami un nelad nepagegehtahdu ahrsteschana. La pateefiga waina irr wehdera sahpe, kas warr zeltees zaur pahrehdinashanu ar rudseem, meescheem, zaur prischi abboliniu, zaur pahfahdeschanu, zaur ahtru dsirdinashanu un t. j. pr. La wehdera sahpe nam wiss. weenada: winna pa-rydahs pee daschadahm wainahm, tadeht irr winna

ar wissadahm sahlehm ahrstejama, un til lohpu-dal-
ters atsibst, kabdas sahles fatrreis waijadigaas.

Pee sirgu wehdera fabpes nedrihkfst tam flimmaam
laut wahrtitees, winsch irr weenadi jawadda. Fa-
newarr lohpu-dalteri aissneegt, tad waijaga puss-
stohpa rauga tam flimneelam eedoht un il stundas-
pa 4 ehdamahm karohtehm Glauberfahls ar puss-
puddeli linnufehllu tummi eedoht. Wehders irr pahri-
reises ar terpentinhnu ja=eeflakka un stipri ar salmu-
wihlschki jaribwe.

No wihwelu durschanas un t. j. pr. naw wehrt minneht, jo tas nederr. Daschs teiks, la pehz schahdas ahrsteschanas flimneeks wessels tizzis. Tas lai leek wehrâ, la sirgi ar wehdera fabpehm zaur zaurim 8 no 10 flimneeleem paschi no ferwis bes lahdas ahrsteschanas wesseli paleek. Tas duhrejs un t. j. pr. teek aplam par to isahrstetaju isteikts; kur ween pehz winnu ahrsteschanas lahds sirgs wessels paleek, tur bes tam arr sirgs wessels tilstu. — Wihwelu waina pawissam naw; schi waina la arri tahda winnas ahrsteschana irraid tilkai pasifikas.

2) Leeſa. Kad kahds ſirgs ar ſawu wehdere
ſahpt jaw ilgaſ irr puhejees un gandrihs wairs us
kahjahm nestahw, tad tas wihwelu duhrejs jeb
wahrdoatajs jeb fittejs fakka: nu irr leeſa jadurr, ja-
wahrdo woi jaſitt. — Ais ribbahm, paſlehpenes frei-
ſojā pufſe, teek ſchi geſkliga durschana iſdarrīa. Retti
paleek tahds tiſ wahjſch ſlimneeks no ſewis paſcha
weſſels, tadeht arri tas leefu ahrſte to leefu gandrihs
par ne-ahrſtejamu tur. — Weena tiſ nikna un jau-
dauds ſtundes paſtahwedama wehdera ſahpe irr, kur
wehl paſihdsiba eespehjama, tiſ zaut lohpu-dakteri
ahrſtejama.

Arri pee schabdas wehdera sahpes warr pee noh-
tes to paschu, jau wehdera sahpes eesahlumā pee-
minnetu ahrsteschānu, prohweht. Leesa ar sawu us-
sahftu ahrsteschānu irr neeki.

3) Wippatas jeb puhflihts. Kad kahds
firgs libbo un kad irr nesinnams, tur ta waina irr,
kad tam firgam wippatas effoht. Kad effoht wai-
jadsgs pee pohtites kahdu puhflisti isgreest. Laimē,
la tas greesejs arween to darbu pilnigi gallā ne-
iswedd. Netti atrohdahs tik drohsh puhflischu gree-
sejs, la winsch to puhflitti tur gruntigi isgreesch.
No sehahdas greechanas eet ta kahja gluschi pohstā
un ta pilnigi ne-isdarrita greechana, ta teek bes
nekahdas slahdes pahrzeesta, labbums newart no tam
nekad nablt. Wippatas irr tihri neeki.

4) Trakluma tahrys. Pee funneem un lakkeem irr mas sfrimstels appalsch mehles. To agraki tralkeem funneem isgreese un dohmaja aplam zaur to traklumu isahrsteht. To taggad wehl semneelu ahrstes isbarra. Tapat schee greesch no gohwim apalsch mehles gabbalinu gaffas laukā un dohma zaur to traklumu isahrsteht. Kà taggad sinnams.

trallums now pawissam ahrstejams un wissa schloschana, wahrdoschana un greeeschana irr gelella darbi.

九

(Us preelfdu beiqum.)

Saglu stikkis, Sibirija.

Bateeq's notitium

Reilgi, preelfsch lähdahm neddetahm, brauza sem-neela wihrs us Dmskas pilsefhta ar mallu; lähdas 25 werstes no pilsefhtas usnahza walkars. Wihri-nam bija diwi sirgi, weens bij ihsti brangs, un ohtris bij fliktats. Kä jaw finnams, no sagteem jasargahs, itt ihpaschi, lad nältslailä us zetta ap-patfch plikkas debbes jaguff, un tamdeht irr taifiti dsels pinnelli ar atflehgu, ar lo sirgu faslehd's, lai-newarretu sagt. Schim wihriam nu bija diwi sirgi, bet til weens pinnellis, tadeht wiisch faslehd's abbüs sirgus, weenu pee weenas un ohtru pee ohtras preelfchas lähjas. Nu lifikhs pats gulleht. Bet, ak tu brihnumbs, lad wiisch no rihta pazehlahs, atradda til to fliktako sirgu, un to paschu ar 3 läh-jahm. Saglis bij fliktakajam sirgam lähju libds zelleem nogreesis jeb nozirtis, un ar labbalo sirgu, dsels pinnelli un fliktaka sirga lähju aissgahjis, un tä nu nabbaga wihriisch palikka bes weena sirga. Leefas gan puhejahs to leetu ismelleht, bet libds schim wehl wiffas puheles weltas bijuschas. J. S.

Grahmatn sūtra

Pee grahmata pahrdewejeem Valkmeister un Bružer
palissa gattawa un pee Mahjas weesa drilletaja Grinst
Plates, kā arri wissur, tur Latwiskas grahmatas pah-
dohd, irr dabbujama schahda jauna grahmata:

Waddons zaur Katkisma-mahzibahm. Luttera draudses
skohlmeistereem, jaunekteem un Deewa wahrdu mihi-
totajeem par labbu farakstijis G. Grüner, Sub-
bates mahaitajs. Malta 40 kap.

Labbibas un zittu prezzi tirquis,

Ribgā, 22 Janvar 1870

M a l f a j a p a r:	
1/3 tschitw.	jeb 1 puhru kweeschu
1/3 "	" 1 " rudsu
1/3 "	" 1 " meeichu
1/3 "	" 1 " ausu
1/3 "	" 1 " rupju rudsu miltu
1/3 "	" 1 " bihdeletu rudsu miltu
1/3 "	" 1 " kweeschu miltu
1/3 "	" 1 " meeichu putraimu
1/3 "	" 1 " grillu putraimu
1/3 "	" 1 " ausu putraimu
1/3 "	" 1 " sienu
1/3 "	" 1 " kartuppelu
10 puddu	jeb 1 birkaw. seena
1/2 "	" pohdru d'selshes
1/2 "	" " appiau
1/2 "	" " kweesta
1/2 "	" " tabala
1/2 "	" " frohna linnu
1/2 "	" " bralla
10 puddu	jeb 1 birkaw. frohna linnu
10 "	" 1 " bralla
1 muzzu	linnu fehliu
1 "	feku lasdu muzzu
1 "	eglu muzzu
10 puddu (1 muzzu)	farslanahs fablis
10 "	" rupja baltahs fablis
10 "	" smallas baltas fablis

Muhka purwes.

(Ett. Nr. 1.)

Densons teescham peepeschi bij sarabwees un usmohdees. Else dagahja klahit un dsirdeja, ka wahjineeks ta ka muldedams ar kluusu balsi itt ahri to perschu skaitija: „Nebihstee no teem, kas meesu ween warr nekout; het bishstee no ta, kas meesu un dwehseit warr nomaitah!“

Par ihsu brihdi winsch palikka skaidraks mu fazzija: „Kam tu, Else, tik wehlā stundā wehl effi nomohdā?“

„Tu jau bisi neweffels, mihlais wihrs, tad mannum tak pes tawas gultas bij japaaleet.“

„Wai warbuht muldedams kabdus waerdus esmu runnajis? Salk, ko esmu teizis?“

„Tu neko ne-effi teizis, mihlais wihrs. Tik ween kabdus bishbeles perschus effi skaitijis.“

„Wai teescham zittu neko ne-esmu runnajis? Kau, Else. Warbuht ka mannim karstuma gulta. Tad nu tewim mannim weena leeta ja-apsohla. Lai fainneeze manni kohpi, un zits neweens pee mannas gultas lai nenahf. Arri tu patti mannim nedrihfti tuwotees. Apsohli mannim to!“

„To newarri wis apsohliht. Ka to no mannim warri pagehreht?“ Tà Else raudadama teiza. „Wai es nebuhtu weena flikta seewa, ja es tahdu leetu sohltu un sawu foehlichanu turreht?“

„Tew' ja-apsohla!“ Tà wahjineeks. „Apsohli, Else. Es esmu wahjisch. Tu manni trakku darifi, ja mannim nepalauifi. Ja manni mihto, tad apsohli!“

Else dohmaja, ka wihrs aif leelas wahjibas muldoh un wihrum dewa to pagehreto apfohlichanu. To winna gan sinnams par greku neturreja, ka us to nedohmaja nedohmaja, sawu foehlichanu turreht.

Dakteris, seewas rohku turredams, atkal eemingga. Schoreis meegees bij meerigaks, lai gan wahjineeks arween wehl sapni kluuss, nesaprohtamus waerdus runnaj. Katru reis, tad usmohdahs, winsch ta ka fabihjees prassija:

„Ko esmu fazzijis?“

Prett rihtu winsch palikka meerigaks un Else ar leelu preeku manni, ka peere un rohkas palikka dsestrakas.

Else peegahja pee lohga, sawu galwu pefschja pee ruhtehm un ar daschadahm dohmahm kahwahs. Kas ta tahda leeta warreja buht, ko wihrs preefch winnas slehpa? Else ar to ceprerezinajahs, ka tas laikam buhschoht kahds wezs parrads, jeb kahds stilks, ko wihrs jaunibas deenäs padarrijis. Winna jan us to preezajahs, ka Densons tai wissu isteik-schoht un ka schi winnam tad apleezinaschoht, ka dehl tahdeem neeleem winnas miylesiiba nemas nau masumā gahjusti.

„Kad wessels buhs,“ — tà Else dohmaja —

„tad prassischu, kas winnu speesch un kad mannim to fazzih, tad wiss buhs labs.“

Ar tahdahm dohmahm Else kahwahs, samehr wihrs gulta apkahrt wahrtijahs un nesaprohtamus waerdus ar kluusu balsi runnaj. Lautā farkani rihta padebbeschhi mellsos muhka purva ubdenas spehlejahs.

Densonam nebij wis karstuma gulta. Tav vebz kahdahm deenahm winsch atkal atwessetolahs.

Else nebij wis aismirfusi, ko biva apnehmusees, prohti wihra noslehpumu isdibbinah.

Weenā walkara, kad abbi itt mihligi kohpā fehdeja, Else wihru apkampa un fazzija: „Sirdsmihlais wihrs, gan labbi esmu manju, ka daudis reisahm dohmigs un noslummis effi Kahda behdiga leeta tewi mohza un tewim raihes padarra. Istattahst mannim, kas taru sirdi apgruhtina. Ustizzees sawaii seewai. Kad diwi weenu nastu ness, tad ta paleek weeglaka. Es wissu warretu paneest. Nekahda nastu mannim nebuhtu par smaggu. Kad tik ween tu mannim ustizetobs.“

„Nabbaga behrns! nabbaga behrns!“ Tà Densons smaggi nopyuhahs, itt ka dsirnu akmins winnam sirdi apgruhtinatu.

„Mihlais wihrs, kad kautkahda leeta taru sirdi speesch un mohza, tad istattahst mannim to. Weena alga, kas tas buhs. Es par to nebehdaschu.“

„Tu par to nebehdaschu?“ Tà Densons. „To tu newarri wis apfohliites. Ko tad tu fazzisi, kad tewim teikschu, ka tewis dehl sawu dwehsele fahnam esmu pahrdewis?“

„Tahdi aplami johsi tewim neklahjahs,“ — tà Else — „wezza fainneeze pirma mannim raihes padarrija tewis dehl. Winna us to pastahw, ka tu tannā walkara preefch muhsu kahsahm no weena fwechha wihra flikas sinnas dabbujis. Wihrs, furp tu ej? Kas tewim kait?“

„Nupat pee durwim tilka swannihts. Laikam kahds wahjineeks pehz mannim stellejis.“ Tà fazidams Densons no istabas isgahja ahrā.

„Pehz kahdu brihdi winsch atpakkat nahza un fazzija: „Mannim wihras. Ko ihsti pirmit stahstiji? Ko es effoht dsirdejis jeb darrijis muhsu kahsu deenā?“

„Ne wis muhsu kahsu deenā, bet tannā walkara preefch kahsahm.“ Un nu winna wihrum istattahstia wissu, ko wezzene tai biva teiksi, un ka tadeht schi, Else, no ta hizibas newarroht atlantees, ka kahda nastu winna sirdi apgruhtinajoh, ko preefch seewas slehpjoht.

„Un tu sinni,“ — tà Else sawu runnu beidsa — „la to newarri paneest. Wissu zittu gribbu izzeest. To ween ne.“

„Ko tad tu fazzitu, Else, ja es tewi wairak' buhtu miblojis, ne ka Deewu un debbesis un ne ka sawu paschu dwehsele?“

Else sarahwahs, bet Densons pasmeedamees fazzija

„Zif welti tu puhlejees, Else. Wai tad tevimi jeb wezzenei nekad nau prahā uahzis, fa tas nekahds brihnumis nau, fa dakteris nepatihkamas sianas par kahdu wahjineeku dabbu? Wai tas wiham buhs grehks, kad to tuhlit seewai ne-issstahsta?“

„Wai tà?“ — tà Else dohmigi atteiza — „Tad tas fveschais kungs laikam tevimi sianu neffis par weenu wahjineeku? Tad tu manni laikam par rikfigu aplamneezi turresti, fa tevi esmu mohzijusi, mannim teikt, kas tas tahds wihrs bijis?“

Densons pasmehjahs un seewu us peeri butschoja.

„Riht ar wezzeni runnaschu,“ — tà winsch teiza — „schi seewa, kas manni fa behrnu kohpusi un masgajusi, newarr un newarr saprast, fa es jau senn par wihrus palizjis un pats par sewi mahtu gahdaht.“

„Un tu us mannim ne-essi tauns?“ — tà Else.

„Kam tad es us tevi tauns buhtu? Es biju zerrejis, fa tevi laimigu darrischu un tu, fa leefahs, ar mannim dñshwodama bailiga un behdiga effi pa-lifkusi. Tas tevimi labba! buhtu bijis, ja manni muhsham nebuhtu redsejusi.“

„Laikam tak wehl tauns us mannim effi. Zittadi tu tà ar mannim nerunnatu. Tu jau tak labbi sinni, fa sewi par to wisslaimigalo seewu pasaulē turru.“

„Pasehdees tè pee mannim, Else, un taus mannim, sawu galwu pee tawahm fruhitim lilt, jo es echo wakkar' esmu gauschi peekuffis. Af Else, esmu peekuffis, gauschi peekuffis!“

V.

Pehz kahdahm deenahm Densons atkal pee pilna phehka b j tizzis un no jauna tikkuschi sawu dakteri darbu strahdaja.

Tà pagahja neddetas un pasikka par mehnescuem un beidsobt par gaddeem. Laiks nekad neapstahjahs. Beemā nekahdas ihpaschi wehrā nemmamas un stahstamas leetas nebij notikuschas. Nu jau 3 gaddi bij pagabjuhchi, kamehr Densons ar Elsi bij apprezejees. Densonam eesch wiffahm leetahm labbi bij isdeweess. Winich par slawenu dakteri bij palizzis. Darbs un naudas eenahfschana netruhka. Wiffā tanni apgabbala Densons par gohdigu un laimigu wihrus tiffa turrehts. Sawu Elsi winsch arween wehl mihloja ar karstu bruhtgana mihlestib. Else Deewam pateiza par sawu laimi un pateiza diwahrtigi, tadeht fa nupat taisjihahs, to leelaku laimi bau-digt, ko seewa warr peesthwoh, prohti to behrnu preeku. Else bij us gruhtahm kahjahm un Densons winnu apkohpa gandrihs tà mahte behrinu.

Weenā deenā Densons grahmatu dabbuja ar to sianu, fa winnun riht Londonē waijagoht buht.

„Tas mannim gauschi schehl,“ — tà Else — „jo us riht wakkaru Karterene ar winnas behrneem

us tehju esmu lubguji. Tad nu tu newarren slah buht. Tad mans preeks fajaukts.“

„Es zif ween spehdams steigschobs, fa pariht atkal mahjā buhschu.“

„Sinnams, to drohschi zerreju.“ — tà Else. „Pariht jau irr muhsu kahsu deena.“

Pulsten weenōs dakterim ar eisenbahni no tuwejas stanzijas waijadseja aisbraukt. Libds stanziju winsch brauza ar fuhrmani. Seewa wihrus kahdu gabbalu pawaddija un wehl pehz gaddeem zeemineeki veeminneja, zif mihligi abbi kohpā ya eelti gahjuschi, zif sirsnihi pee schkirschanabs apkampusches un zif noslummusi Else aisbraudamam wiham pakkat skaitijusees.

Öhras deenas wakkarā mahzitajs Karteris ar seewu, tschetreem behrneem atnahza pee tehjas. Iau pulsten feschobs winni tehju bij nodsehruschi un nu behrni ar wissadahm spehlehm fahla islustetees. Ih-paschi arri apsleypas leetas pehz klaweeri skannas bij ja-usmekle, un kusch behrns to apslehpto mantu usgahja, tas to warreja patureht. Behrni leeliski preezajahs.

„Zif skaista Else schodeen isskattahs,“ — tà Karterene ar klusfu balsti wiham fazija.

„Taisniba gan,“ — tà mahzitajs atteiza — „Else schodeen gauschi skaista un jautra.“

„Jums newaijaga par dauds ar behrneem publees,“ — tà Karterene Elsei fazija, kas pee klaweerehm sehdeja.

„Af, zaur to jau nepeckuhstu,“ — tà Else — „tas mannim par leelu preeku, kad tohs behrnus redsu preezigus. Kaut tik ween mans wihrs buhtu mahjā!“

„Wai to wehlejat?“ — tà Karterene pee seewis dohmaja.

„Juhfu wehleschana nesaet ar mannu wehleschanu. Es nesinnu, kapehz tas wihrs mannim tik reebigs.“

„Kad Densonu atpakkat gaidot?“ — tà Karterene nu prassija ar stipru balsti.

„Warrbuht riht.“

„Tur saimneeze pee durwim un Jums mett ar rohku.“ — tà Karterene — „winna laikam no Jums fo gribbehs.“

Else gabja pee durwim un saimneeze gauschi isbihjufes un itt fa no laivas issweesta teiza tà:

„Weens wihrs irr atnahzis, kas ar muhsu fungu gribb runnaht un ja kungs nau mahjā, tad ar seewu gribboht runnaht. Tà winsch teiza. Ko nu lai daram?“

„Kas tas tahds wihrs?“ — tà Else prassija.

„Tas irr weens gluschi sawads zilweks. Winsch isskattahs fa weens ahrsemneeks. Bet es netizzu, fa winsch weens ahrsemneeks irr. Laikam luggineeks buhs, jeb tahds wasanka, kas kahrigs pehz sudraba farrotehm. Es winnu tanni samkarī esmu ee-wedduji, kur kungs wahjineekus fanemm. Tè tak

winsch sawus pirkstus pebz zittu newarrehs issteupt ne ka pebz sahlehm un plabkstereem."

"Wai winnam effi teikusi, ka dakteris riht jeb wisswehlak paribt buhs mahjā?" Tā Else.

"Ja, gan. Es winnam to esmu fazzijusi. Bet winsch dohma, ka Juhs to tik pat labbi warrat isdarriht ka dakteria kungs. Winnam par to schehl, ka Juhs kawe. Bet tas nebuhschoht us ilgu laiku."

"Paleez tēpat preefschinā, kamehr eelschā eeschū. Wai istabā irr swenze? Ja? Tad tuhlit nahfchū."

Un kad Karterenei kahdus isskaidroschanas wahrduis bija fazzijusi un tai suhgusi, lai winnas weetā pasehshotees pee klaverehm, tad Else staigaja zaue preefschinu un eegahja wahjineku usnemshanas kambari.

(us preefschu wehl.)

Negohdigs pasaudentajis un gohdigs atraddejs.

Fr. Mekon.

Zif daudsreis nau notizzis, ka dascham ir tam wissfahrtigakajam zilwekam us zekta nn eelas no ratteem, sammanahm, asohtes wai kabbatas nau kas iskrittis, wai nu nauda, wai zitta kaut kahda leeta. Bet kas irr iskrittis, tas irr iskrittis, — tas wehl nau pasuddis; jo kas friht, tas nekriht us augschu un nenosuhd gaisa; bet wiss friht us semmi un semme neso neaprij, ka tik ween tahs smalkakahs leetinas, addatas, gredsnus, skannu naudu uu wehl zittas. Tāpat arr leelakas leetas us semmi uskriftuschas neskreij probjam, bet paleek us weetas, kamehr kahds zilwels nahf, tahs atrohd un pazell. Bet wissas prahwakas leetas, kas pasudduschas, tomehr nau atkal dabbutas, un tas notizzis tadeht, ka tee pasaudentaji, ka arr tee atraddeji diwejari — gohdigi un negohdigi. Pasaudentaji, lai tee buhtu gohoigi wai negohdigi arveen gribb sawu pasudduschu leetu atkal dabbuht. Tee to mekle zaue awisehm un zittahm kahdabm issluddinashanahm labbu pazelschanas jeb dabbuschanas mafsu apsohlidami. Tee paschi sawas leetas tik no teem gohdigajeem atraddejeem atprassa: sinnams, ka negohdigeet atraddeji tahs mantas tikpat neatdohs, wai nu prassa, wai neprassa. Bet ka nu tas nahkabs, ka it ihpaschi schinnis laikds pasueduschas leetas, pat no gohdigemeem pret labbu pazelschanas mafsu mekletas, wehl tomehr tik mas teek rohksa dabbutas? Tee pasaudentaji mett to wainu us teem dabbutajeem un teiz, ka tee effoht negohdgi zilweki, sweschu mantu few pasleppen paturredami. Taisniba gan, bet kas schohs tahdus negohdigus raddijus, wai schee jau tahdi negohdigi peedsimmuschi? Pasaudentaji teiz, ka mantas kahriba pee tam effoht wainiga, ta atraddeju firdis lohkoht us negohdibu. Atkal taisniba, bet es wehl sinnu zittu wainu, kas dauds gohdigus atraddejus darrijuji par negohdigeem. Scho wainu wissi

nepasihst; jo dauds brihnahs un brihnahs, no kas tas nahkoht, ka taggad tas gohdigu atraddeju skaitlis ikdeenas eimohit masumā, turpretti to negohdigu atraddeju pulks ikdeenas augohit augumā; jo preefschlaikds no tahm pasaudentahm leetahm arveen wairak warreja atkal dabbuht rohksa neska taggad un ta negohdiba schinni leeta ikdeenas tā wairojahs, ka us preefschu wihrs, sawu feewu us zetta pasaudentis, to wairs newarrehs dabbuht rohksas. Tadeht gan wisseem waijadsetu sinnahit to wainu, tadeht tee pasudduschu mantu atraddeji irr tik negohdigi. Un schi waina irr: pasaudentaji isturrah s pret saweem mantu atraddejeem it negohdigi, teem labbas gohda mafas weetā taunu negohdigi algu algu un firdi dahwadami un dohdami.

Kā tā? Par to tē tuhral peweddischu 3 proh-wes. Pirma prohwe: Kursemme brauza sahds brangi turrigs muischas arrendaters, M. kungs, pebz no-dishwoteem Fahneem no Selgawas mahjas. Pee B. muischas R. frohga tam us leelzetta iskriht naudas mafas. Nabbags jauneklis, R. muischas pagasta skohlmeisters to pazell. Pazeblis tas aiseet aif steddeles galla redsch, kas tanni mafka eelschā un atrohd tur 320 rublus. Skohlmeisters tik 70 rublus par gaddu lohnes pelnija. Tik dauds nau-das usskattoht tam karsts ween iskreen zaue wissahm dsishslabm, un nu trihs balsis tas eelsch fewis fadsird runnajam. Ta pirma balsis fazzijs: Kas irr to naudu pasaudentis? Kur tu to liksi? Kam tu to atdohsi? Ta ohtra balsis teiza: Ne-effi nerra; ne-atoohd to naudu neweenam! Wairak ne lā tschetri un puss-gaddu tew waijag deeneht, pirms tu tik dauds naudas warri nopolniht; taggad Deewā tew tik dauds weenā azzumirkli eedewis, paturri to preefsch fewis; neweens to nejinnahs. — Bet trescha balsis fazzijs: Ta nau tawa nauda; mekle to, kam ta peederr, atdohd to winnam un effi gohdigs atraddejs!

Ta heidsama balsis dabbuja wirsrohku, kaut gan ta farroschana pret tahm diwahm balsihm skohlmeiste-rim biji tik gruhta, ka pret welnu un wiana palishgu.

Tas eegahja frohga, atradda tur pasaudentaju un atdewa tam winna naudu. Turrigas arrendaters, sawu mafku dabbujis, no prekeem tihri pahrschalka, bet gohdigam atraddejam un atdewejam tas aismirst fazziht "valdeewā", un to tas wehl lihds schodeen nau atminnejes.

Redseet laffitaji, kad tas pats skohlmeisters, taggad atkal laut ko us zekta atrastu un to tam pasaudentajam ne-atdohtu, kas tad pee tam buhtu wainigs? Pateeffi, tas negohdigais pasaudentais. Kad pasaudentais ar atraddeju buhtu gribbejis gohdigi isdishwotees, tad tas tam no stahs dabbutas naudas to tēschu dasku, wai kahdu mafku daskinu buhtu dewis, wai kahdu zittu leetu tam pazelschanas gohda mafsu buhtu peesuhtijis. Lai gan tas arrendaters taggad pa laikam dsishwo Kursemme un pa laikam

Parihse, to mehr es tizzu, ta tas to sinnu sadisirdehs; jo winna brahlis lassa awises.

Obtra prohwe. N. pilsehtä eet kahds fungas pa eelu; kahda dahma tam eet gabbalini pakkat. Kungs leezahs un issweesch pee tam sawu denkelbuch. Dahma, us tahs weetas aigahjusi, to pazell freij fungam pakkat un to atdohd. Kungs, sawu denkelbuch panehmis, us dahmu falka: „Paldeews jums,” te eelschä irr 2,000 rubli!“ Kungs nu eet sawu zelli, dahma sawu. Dahma ee-eet kahdā bohdē, pehrk un gribb mafsaht, het, ak tawu nelaimi! dahmai til 10 rubl. bij bijuschi, un tee paschi bij tur iskriftuschi, fur winna ta funga denkelbuch bij pazehlusi. Ko nu darriht? Dahma gahja sawas hebdas pec ta funga schehlootees, kam ta to denkelbuch bij pazehlusi un par ko tai funga nefahdu pazehschanas mafsu nebij dewis. Dahma isstahstija fungam sawu nelaimi. Bet ko dohmajat, ko funga taggad tai par wiina naudas mafka pazehschana dews? Tas dahmai it rupji atrildeja: „Kas jums leek til dumjai buht? paglabbat zittu reis sawu naudu labbaki!“ Teizat nu lassitaji, kad ta dahma taggad atkal kahdu naudas mafku atraddusi, to tam pasaudentajam wairne-atdohd, kas tad pee tam irr wainigs? Nekas zits, ne ka tas negohdigs pasaudentajs, winsch baggats un zeets fungas.

Trescha prohwe. Kahds baggats fungas N. pilsehtä pasaude us eelas sawu naudas mafsu ar 1,800 rubleem. Tas tuhDAL aiseet us polizeju sawu notikuschu skahdi darriht sinnamu, turklaht tam atraddejam labbu pazehschanas mafsu apsohlidams. Bet ak tawu laimi! Tas sawu naudu few jau atrohd preefschä us polizeju. Kahda nabbaga seewina to naudu bij us eelas atraddusi un to tuhDAL us polizeju nodewusi. Polizejmeisters, N. fungas, tuhDAL tai seewinai laida sinnu un to, atnahfuschi, tam fungam preefschä raidija, ka winna naudas pazehlaju. Kungs, sawu naudu dabbujis, panemm no tahs 10 rublus un dohd tohs seewinai par pazehschanas algu. Seewina to dahwanu panehmis pabutscho fungam rebsu un lubes tam bishki wairak peeminnedama, ka tas jau us polizejos pazehlajam apsohljis labbu pazehschanas algu. Bet fungas seewinai it rupji atbild. „Ta ta, beskauniga bahba! Wai 10 rubli preefsch tevis tahdas seewinas nau deesgan labba pazehschanas alga?“ Seewina fungu wehl karstaki lubosa, lai tas tai til 25 rubli dohlu; jo tai effoh dehls ilgi gullejis slims un tahdā wihsē tas sawas frohna nodohschanas effoh parradā, 25 rubl. Lai tad jel fungas tai tohs 25 rublus dohlu par pazehschanas algu, ar ko sawa dehla parradus aismafsaht. Bet pasaudentajs atraddejai neweenu graffi wairak nedewa, turpretti to it rupji lammaja. Lad polizejmeisters firds par to seewinu eeschehlojahs un tas, us fungu greesees, ta sazzija: „Pehz likkumeem man peenahfahs to naudu til labb' preefsch pasaunde-

taja, ka atraddeja azzihm wehl reis issfaitiht, tadeht dohdat man to naudu!“ Kungs polizejmeisterim naudu pasneedsa. Polizejmeisters to naudu issfaitidams to isschikhra us trim daffahm. To treschu daffu, 600 rublus, polizejmeisters tai seewinai ar teem wahrdeem speeda rohka: „Likkums atwehl tam atraddejam no tahs atraslas mantas to treschu daffu.“ Pehz tam tas tam fungam tahs 2 daffas, 1,200 rublus, pasneegdams teiza: „Kut gohdiga satischana sawu starpa nau atrohdama, tur likkums to zelli rahda.“ — Kungs sawu naudu panehmis ka noplifkehts pa durwihm ahrā steidsahs, bet seewinai preeku assaras tezeja, ta ta, tur til 25 rubl. bij gribbejusi, tur taggad dabbuja 600 rublus, un polizejmeisters firds libds fmehjahs, ka tam bij gaddijees isdarriht tahdu flamenu taisnu darbu. Taggad tas polizejmeisters P. pilsehtä leelaka gohdā nu irr eezelts. Lai Deews tam taisnam fungam palihds sawu gohdu nest libds kappa mallai!

Bet juhs, pasaudentaji, klausat schohs galla wahrdus! Paglabbat labbaki sawu mantu no iskriftschanas un pasufschanas, un kad juhs ir tad kahdu reis tahdās behdās nahfak, tad iskriftschanas pret saweem atraddejeem peeklahjigi gohdigi, zittadi juhs samaitajat scho pasausti t. i. tohs atraddejus. Un juhs, gohdigeet atraddeji, neleefat sewi samaitatees no teem negohdigeem pasaudentajeem! Tur nelihds nedf lahsti, nedf pahtari; juhs finnat, kas jums peederr, — ta trescha dalka. Tomehr neturratees til slipri pee tahs treschas dallas, it ihpaschi tad, kad redsat, ka ir schi trescha dalka nabbadisnu pasaudentaju warr darriht nelaimigu.

Atbildes.

„—“. Juhsu diwas isfluddinaschanas mums gan rohla, bet newarrejam liit nodrikkeht, tadeht ka ne Juhsu ihstu wahrdi, nedf dsihwes weetu sinnajam. Agrak buhfat lassijuschi, ka mehs til ralsius ar pilnigu parakstu ween leetā leekam.

D.—an. Bazeestates! Pahelabbotti, tilis Juhsu ralst peeliskumā ujsnemiti.

Isfluddinaschana.

Lohsi derriga finna preefsch puiscchein. Kad dands pagasidös taggad eetaifa puiscchu beedribas un daschas pagasia valdischanas zaure awisehm issfluddina, ka effoh ihvaschu rekruschi ispirfchana beedribu eetaifusches, tad es zaure scho isfluddinaschana turprettim kartam puischam, kas tahdā beedribā gribb eedohtees, darru, sinnamu, ka tannis paschöös pagasidös, tur tahdas rekruschi ispirfchana beedribas irr eezeltas, es esmu rekruschi neissipirfchana beedribu eezehlis, tadeht ka zitti aiseleeds no rekruschein ispirfchenees. Tikkai apsohlu tam no lohses trahyitam, pirma jeb zitta nummura puischam lahdū summu naudas libds doht. Kas scho nesaproht, lai, melle padohmu pee

Pateesbas.

Atbildedams redaktehrs A. Leitan.

No Bensures atvelehts. Mihgā, 23. Janvar 1870.